

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. VII. Ly Corpus significat compositum ex materia & forma corporeitatis. Ly Sanguis liquorem istum, qui hoc nomine vulgò intelligitur, scilicet substantia, quæ generatur à nutrimento assumpto, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

rigore Physico, ad veritatem istorum verborum sufficere, substantiam panis designare esse ibi ad positionem substantiæ Corporis: de quo latius infra.

Potest com-
mode ex-
plicari de
sola identi-
tate.

Suarez.

Hæc dicta sint, non quòd dubitem, quin graviter peccaret, qui verbum, *Est*, mutaret in quocumque aliud; sed ad excusandum ab errore sententiam Doctoris Seraphici, qui fortè nihil aliud voluit, quàm ly *Est*, in forma Consecrationis, præter identitatem quam format & expressè significat, etiam virtualiter & implicite (ut benignè ipsum interpretatur Suarez disp. 59. sect. 2.) atque in actu quasi exercito significare conversionem seu transitum, id est, non significare identitatem merè speculativam, præsuppositam scilicet existentia verborum; sed practicam, utique per ipsa verba efficienter causatam.

134.
Si ly *Est*
simpliciter
omitteretur,
non valeret
Consecratio.
Prima ob-
jectio sol-
vitur.

Sed quid si verbum *Est*, simpliciter omittetur, & solum quis diceret: *Accipite & comedite hoc Corpus meum?* Communis sententia negat valere: nam sine verbo non stat propositio.

Dices; hæc est duplex verbum, *Accipite*, & *Comedite*. Resp. neutrum pertinere ad formam Consecrationis, & utrumque significat aliquid quod non est de necessitate illius, scilicet usum Sacramenti; unde mutat sensum formæ substantialis.

Secunda
objectio.

Solvitur.

Dices 2. in Græcis Codicibus leguntur apud Apostolum 1. Cor. 11. hæc verba absque conjunctione *Est*. Respondet Suarez supra falsum esse, ut cuius, inquit, erudito facile constare potest.

135.
Prima in-
stantia.

Sed instas; saltem in Hebræo non habetur. Et ut notat Valquez supra num. 41. cum apud Hebræos adverbium loco pronominis sæpè ponatur, fortassis Christus loquens linguâ Hebraicâ non dixit: *Hoc est Corpus meum*, sed: *Ecce Corpus meum*.

Valquez
docet hanc
formam
valere: *Ecce
Corpus
meum*.

Lugo.

Addit: aut saltem si ita diceret, non minùs consecraret panem in Corpus suum, quàm dicendo: *Hoc est Corpus meum*; idem enim esset sensus. Hæc ille. Et Card. Lugo disp. 11. n. 155. In communi (inquit) & proprio modo loquendi, eandem vim habere videtur particula demonstrativa, *Ecce*, quam habeat illud, *Hoc*.

Secunda
instantia.

Solvitur.

Accedit, quòd apud Græcos valeat hæc forma Confirmationis: *Signaculum domini Spiritus Sancti*, prout diximus disp. 3. concl. 5. in qua tamen nullum exprimitur verbum. Resp. juxta proprietatem sermonis Græci satis subintelligi, aut implicite in aliis contineri.

136.
Responsio
ad primam
instantiam.

Ex quo patet responsio ad primam instantiam, videlicet ideo in Hebræo non exprimi ly *Est*, in forma Consecrationis; quia juxta proprietatem Hebræi sermonis satis subintelligitur, aut implicite in aliis continetur. Porro secundum proprietatem sermonis Latini videtur debere exprimi, ut habeatur enuntiatio.

Quantum ad illam formam: *Ecce Corpus meum*, de ejus valore valde dubitat Arriaga hic disp. 40. n. 52. dicens: *Et ecce non tam videtur significare rem aliquam determinatam, ut illam significat Hoc*, quàm hortari audientes ut videant; potest autem optimè quis hortari ad videndum, antequam res videnda veniat, dummodò immediatè illa sequatur. Præterea *Et ecce Corpus*, posset immediatè ipsum Corpus ostendere, si illud esset visibile immediatè, uti possum albedinem immediatè ostendere, *Ecce albedo*. At pro valore Consecrationis necessarium omnino est, ut Corpus Christi non ostendatur immediatè in se, sed sub accidentibus his, sub quibus fuit panis: id quod locum habet maxime in sententia ejusdem Valquez, qui rationem conversionis fundat unice in vi verborum denotantium transitum panis in Corpus; quem transitum non ita denotat *Et ecce Corpus*, quàm, *Hoc est Corpus*. Hæc ille.

Sed ego non video quare etiam *Et ecce est Corpus*, non posset immediatè ipsum Corpus ostendere, si illud esset visibile immediatè, uti possum albedinem immediatè ostendere, *Hæc est albedo*. Quidquid ergo fit de valore illius formæ qui saltem dubius est, certè generat apud audientes perfectum sensum, secus hæc verba: *Hoc Corpus meum*.

Si autem à me quaritur, quid significet in forma Consecrationis ly *Corpus meum*, & ly *Sanguis meus*, seu, *Calix Sanguinis mei?* En responsio:

CONCLUSIO VII.

Ly *Corpus* significat compositum ex materia & forma corporeitatis. Ly *Sanguis* liquorem istum, qui hoc nomine vulgò intelligitur, scilicet substantia, quæ generatur à nutrimento assumpto, & est proximum convertendum in carnem. Ly *Meum* determinat Corpus, & ly *Mei* Sanguinem, significantque relationem partis ad totum, scilicet Christum.

PRIMA pars adscribitur Doctori nostro 137. 4. dist. 11. q. 3. n. 57. ibi: *Quantum ergo ad istud dubium secundum huius secundi articuli dico, quòd Corpus Christi per se includit materiam, & ad minus formam unam mixti prioris intellectiva: & per istam formam est in actu partiali, & est proximum receptivum anime intellectiva, licet non sit per*

per illam in genere corporis, ut corpus est genus, nisi per reductionem; & in istud compositum, quod tamen per se est pars hominis, fit per se conversio panis, quia totus in totum, & partium in partes: & per consequens hæc forma est formalis terminus conversionis, sive forma termini conversionis.

Scotum sequitur Regius q. 76 art. 2. dubio unico n. 24. dicens: Sub specie panis vi verborum præcisè existit Corpus Christi, constans materiâ primâ & formis partialibus heterogeniis, constituentibus corpus organicum quoad esse suum substantiale.

Ubi n. 20. approbat formam corporeitatis, id est, formas substantiales partiales, quæ constitunt singulas partes corporis organici, & uni dant rationem carnis, alteri rationem ossis &c. quæ simul omnes apte materiam informantes constituunt corpus organicum; non quidem ut integram substantiam, sed ut partem essentiali animalem, ulterius per ipsam animam perfectibilem, & animabilem. Et addit: Hanc sententiam plurimi tenent Recentiores, eamque falsissimè defendit, ac ostendit esse ipsius Aristotelis P. Dandinus in lib. 2. de Anima textu 11. digressionis 8. parte 3.

Porro Vasquez disp. 186. cap. 2. n. 23. Sanè, inquit, quod attinet ad præsentem controverfiam de termino conversionis significato nomine corporis, hæc opinio (Scoti) mihi maximè probaretur, quod juxta eam omnes difficultates facillè explanari possent, nisi doctrinâ Aristotelis, & verâ Philosophiæ adverteretur. Siquidem ex sententia Aristotelis, facies & caro mortua, æquivoçè facies & caro dicitur lib. 2. de generatione animalium cap. 1. Non est enim facies nisi animam habeat, neque caro; sed corrupta æquivoçè dicitur facies, aut caro, perinde quasi lapidea, aut lignea facta sit.

Resp. propter absentiam formæ specificæ completivæ, per quam constituebatur in esse facies, aut carnis viventis; quasi diceret Philosophus: facies, nisi animam habeat, mortua est instar lapidis aut ligni.

Ergo est æquivoçè facies aut caro, præcisè in ratione carnis, Negatur Consequentia; quia in ratione præcisâ facies aut carnis, non constituitur per animam; sed per formam partialem carnis sibi propriam, per quam distinguitur ab ossibus, & aliis partibus heterogeniis ejusdem corporis; formam, inquam, partialem, eandem prorsus ante informationem animæ, & post ejus recessum.

Si plûs velit Aristoteles, per fidem, inquit Regius supra n. 25. corrigendus est. Subtiliter Doctor Subtilis supra n. 31. Neuter modus tenens Conclusionem negativam hanc, quod in Corpore Christi non est alia forma substantialis, quam intellectiva, salvat sufficienter veritatem Eucharistia, scilicet unitatem Corporis Christi: quia sicut in existentia naturali, ita & in Eucharistia erat idem

Corpus & mortuum, & vivum; quod probatur per multas auctoritates, quarum una est Ambrosii, & ponitur de Conf. dist. 2. Omnia quæcumque; loquens de Eucharistia, quomodo efficitur Corpus Christi; Idem inquit, sanè Corpus, quod de virgine sumptum est, quod passum est, & sepultum, quod resurrexit, & in cælum ascendit. Plures auctoritates vide ibidem.

Et verò quamvis contrarium non judicem esse errorem in fide; miror tamen summopere, quosdam Doctores tantùm laborare, imò inextricabilibus sese implicare difficultatibus, ut tueantur sententiam atque doctrinam Aristotelis hominis Ethnici, & hujus altissimi Mysterii planè ignari. Profectò partim curandum de mente Philosophi, ubi constat contraria mens Sanctorum Patrum.

Sed audiamus rationem philosophicam, quæ movit Vasquez, ne amplecteretur mentem Scoti, juxta quam omnes difficultates facillè explanari possent. Quæcumque anima (inquit n. 24.) etiamsi sit rationalis, est forma naturalis materiæ, ita eam informans, & tribuens esse substantiæ, ut tribuat ei omnem rationem intrâ genus substantiæ, quæ in homine, aut alio animante reperitur: ergo etiam rationem corporeæ substantiæ: ergo non est necessaria alia forma substantialis partialis tribuens esse corporis.

Resp. distinguendo Antecedens: ut tribuat omnem rationem intrâ genus substantiæ specificam, & completivam, Concedo; incompletam, & perfectibilem, ac quasi genericam, ut sic loquar, Nego. Id est, quæcumque anima tribuit carni v.g. rationem carnis viventis, secus rationem præcisè carnis, in quantum illa ratio est indifferens ad formam specificam viventis, & ejus privationem. Quæ ulterius hic possent objici, videantur in Physica, ubi est proprius eorum locus.

Itaque per compositum ex materia & forma corporeitatis intelligimus in Conclusionem compositum ex carne, ossibus &c. Et ratio est; quia per corpus necessariò intelligitur altera pars compositi naturalis, sive hominis in Christo: ergo necessariò complectitur carnem, ossa &c.

Probat Consequentia; quia juxta Concilium Tridentinum, sess. 13. can. 3. totus Christus continetur sub unaquaque specie: Corpus quidem, ut docet eadem sess. cap. 3. sub specie panis, & Sanguis sub vini specie, ex vi verborum; ipsum autem Corpus sub specie vini, & Sanguis sub specie panis, animæque sub utraque vi naturalis connexionis & concomitantia.

Ergo ex vi verborum ponuntur sub specie panis caro, ossa, & similia, quæ pertinent ad integritatem Christi, distincta à Sanguine & anima: ergo hæc omnia per se, & directe significantur per ly Corpus. Ergo non sola materia

140. Proponitur ratio Philosophica Vasquezii.

Responsio.

141.

Per compositum ex materia & forma corporeitatis intelligitur compositum ex carne, ossibus &c.

Probat ex Tridentino.

An valeat illa forma: Eius Corpus totum.

Ubi n. 20. approbat formam corporeitatis, id est, formas substantiales partiales, quæ constitunt singulas partes corporis organici, & uni dant rationem carnis, alteri rationem ossis &c.

Porro Vasquez disp. 186. cap. 2. n. 23. Sanè, inquit, quod attinet ad præsentem controverfiam de termino conversionis significato nomine corporis, hæc opinio (Scoti) mihi maximè probaretur, quod juxta eam omnes difficultates facillè explanari possent, nisi doctrinâ Aristotelis, & verâ Philosophiæ adverteretur.

Siquidem ex sententia Aristotelis, facies & caro mortua, æquivoçè facies & caro dicitur lib. 2. de generatione animalium cap. 1. Non est enim facies nisi animam habeat, neque caro; sed corrupta æquivoçè dicitur facies, aut caro, perinde quasi lapidea, aut lignea facta sit.

Ergo est æquivoçè facies aut caro, præcisè in ratione carnis, Negatur Consequentia; quia in ratione præcisâ facies aut carnis, non constituitur per animam; sed per formam partialem carnis sibi propriam, per quam distinguitur ab ossibus, & aliis partibus heterogeniis ejusdem corporis; formam, inquam, partialem, eandem prorsus ante informationem animæ, & post ejus recessum.

Si plûs velit Aristoteles, per fidem, inquit Regius supra n. 25. corrigendus est. Subtiliter Doctor Subtilis supra n. 31. Neuter modus tenens Conclusionem negativam hanc, quod in Corpore Christi non est alia forma substantialis, quam intellectiva, salvat sufficienter veritatem Eucharistia, scilicet unitatem Corporis Christi: quia sicut in existentia naturali, ita & in Eucharistia erat idem

137. prima pars concl. ubi dicitur quod

teria prima; alioquin non vivencia cur corporis sint expertia?

142. Sed numquid materia prima cum anima? Quomodo ergo anima ponitur per concomitantiam, & non verus ex vi verborum?

Inquis; quia non ponitur quatenus rationalis est; sed quatenus pars corporis, sive sub aliqua ratione magis universalis.

Contra: illa ratio magis universalis, solâ ratione, secundum Adversarios, distinguitur à ratione specifica: ergo vel utraque ponitur ex vi verborum, vel neutra. Loquitur siquidem Concilium de illis, quæ realiter, & secundum se ponuntur sub speciebus; neque considerat illas abstractiones rationis. Unde cum esse vivens, & rationale in anima sint idem in re, si anima ex rigore verborum ponitur ut forma corporis, sequitur etiam poni ex vi verborum sub omni ratione, quæ est realiter ab ipsa indistincta.

Sanè potentia organica, ut visiva, & ejusmodi, quæ sunt proprietates corporis, ponuntur ex vi verborum, quoniam inseparabiles, licet non spectent ad essentiam: quanto magis esse vivens, & rationale animæ, si ipsa est constitutiva corporis?

Supponit itaque Concilium, animam realiter, & absolute distingui à corpore, & nullo modo includi in ejus conceptu; & ideo ut probet eam existere sub iisdem speciebus, tam serio recurrit ad unionem ejus ad corpus, tamquam ad causam hujus existentie: *Animamque*, inquit cap. 3. *sub utraque (specie existere) vi naturalis illius connexionis & concomitantie, quæ partes Christi Domini, qui iam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur.* Intelligere autem Concilium unionem physicam, quæ est inter diversas res, quis Catholicus potest dubitare?

143. Hinc non satisfacis, si dicas; corpus esse conceptum genericum, & sic denotari per formam: quippe Concilium agit de corpore, ut est compar, & subiectum animæ, capax unionis ad illam, & per consequens, ut est terminus physicè producibilis, vel certè ut natus terminare actionem causæ principalis, nempe Dei, conversionemque panis in ipsum virtute practicæ formæ.

Deinde loquitur Tridentinum de corpore, quod denotatur per pronomen demonstrativum *Hoc*, & possessivum *Meum*, adeoque de Corpore singulari Christi: nihil autem horum convenit conceptui generico, aut universali præcisè sumpto, qui nec sic existere potest, neque terminare actionem, neque in virtute & efficacia causæ contineri, neque demonstrari, neque signari per possessivum, neque uniri comparti, neque componere physicè totum, cum habeat tantum rationem conceptus metaphysici & abstracti.

Hæc est doctrina Scoti supra n.28. ubi sic ait:

Terminus istius conversionis oportet ut sit reale, & ut reale; quia conversio est realis: sed anima intellectiva ut dat esse corporeum, distinguendo contra esse intellectivum, etiam secundum aliquos istorum, non est aliquid reale, sed tantum quid abstractum per actum intellectus, sicut commune est aliquid præter singularia, sive inferiora secundum eos: ergo ista conversio non potest esse in anima sub tali ratione, ut in per se terminum conversionis.

Sed videamus, si per ly *Corpus*, possit significari sola materia prima. Oppositum probatur primò; quia hæc forma non est æquivalens: *Hæc est materia prima mea.*

Secundò; Christus Joannis 6. carnem suam promittit in cibum, non materiam primam: *Caro mea* (inquit v. 56.) *verè est cibus* &c. Sed neque materia prima sola nata fuit, vel passa, vel resurrexit, & tamen concorditer docent Sancti Patres, illud corpus, quod natum fuit de Virgine, passum in cruce, resurrexit &c. fuisse communicatum Apostolis in Sacramento; unde canit Ecclesia: *Se dat suis manibus.*

Tertiò; materia prima nudè sumpta non est nutrimentum corporale: ergo nequit significare, & causare nutritionem spiritualement ex proportionem, quam habet nutritio corporalis ad spiritualement, & contra, prout Patres hæc docent contingere.

Denique illa materia non est magis Christi, quam cuiuscumque alterius, cum sit nata quamlibet formam recipere; ergo falsò denotaretur per ly possessivum *Meum*.

Si dixeris; significatum corporis est materia cum accidentibus. Contra; sic altera pars compositi foret solum ens aliquod per accidens: & ideo Consecratio dici deberet potius conversio accidentalis, quàm substantialis, sive transaccidentatio, quàm transsubstantiatio, siquidem compositum sequitur naturam suæ formæ.

Appositè Doctor Subtilis supra n. 30. *Aut illud corpus*, inquit, *quod ponis primum terminum conversionis, est corpus mathematicum vel naturale: non enim distinxit Philosophus corpus in plura. Si mathematicum, ergo includit actum quantitatem: ergo habetur quod vitas.* (arguit contra sententiam Egidii, qui asserit materiam sine quantitate, ut tamen habet modum quantitativum; esse terminum conversionis Eucharisticæ) *Si naturale, vel ergo est per formam substantialem naturalem, vel per qualitatem: si primo modo, habetur propositum, quia illa forma non est anima intellectiva: si secundo, & qualitas naturalis præsupponit quantitatem, adhuc habetur propositum: quia primum terminus conversionis includet materiam cum quantitate & qualitate, & ita erit, non tantum ens per accidens, sed dupliciter ens per accidens.*

Adjungit secundam refutationem dicens: *146. Non sunt efficaciora verba super Sanguinem, quam super Corpus; sed dicendo: Hic est calix Sanguinis,*

An per corpus intellectivi possit materia prima cum anima?

Impugnatur sententia affirmans.

Negans probatur ex Trident.

Non satisfacis dicendo: corpus esse conceptum genericum;

quia corpus ut sic, nec existere potest, neque terminare actionem &c.

Hæc est doctrina Scoti.

144. Perly Corpore non potest significari sola materia prima.

Probatum est nutrimentum corporale.

Quæ probatur.

145. Improbatur sententia docens significatum corpus esse materiam cum accidentibus.

Sententia Egidii improbatum.

146. Secunda improbatum.

goinis, non potest fingi terminus conversionis esse sola materia sub modo quantitativo, quia illud non est Sanguis: Sanguis enim dicit aliquam substantiam, que generatur à nutrimento assumpto, & est proximum convertendum in carnem; non autem generatur vel converteretur, nisi haberet propriam formam substantialem.

Tertio improbat illam opinionem: quia cum dicitur: Hoc est Corpus, non ponitur aliquid distrabens à veritate carnis & ossis, & huiusmodi; sed potius ut includat omnes partes eius, quod est primum animabile: sed si diceretur: Hæc est caro, vel, os, videretur fictio, ponere terminum conversionis esse tantum materiam sub modo quantitativo: ergo multo magis in proposito, accipiendo corpus, ut est quoddam includens omnia ista, sicut hic accipitur.

Dices, etiã Sanguis est pars Corporis, & tamen ponitur solum concomitanter, & non ex vi verborum sub speciebus panis.

Resp. ex Doctore nostro 4. dist. 8. qu. 1. n. 4. dupliciter posse accipi Corpus Christi, Stricte prout includit partes animatas animæ Christi, cuiusmodi non est Sanguis, licet sit in potentia propinqua ut convertatur in carnem animatam: & sic corpus est aliud essentialiter à Sanguine &c. Alio modo corpus potest accipi, ut omnia illa includat, que pertinent ad totum corpus organicum, sive sint partes animatæ, sive sint alia non formaliter animata, ut humores, & spiritus, & hoc modo Sanguis est aliquid corporis.

Porro ly Corpus, non semper pro his omnibus accipi, patet; quia dicitur, Corpus Christi depositum de cruce, & positum in sepulchro, & tamen totus Sanguis erat effusus. Et quid manifestius, quam in præfenti casu, ubi Sanguis opponitur Corpori, & ex vi verborum ponitur separatim in commemorationem Sacrificii crucis?

Vna sane eademq; est hostia (utor verbis Tridentini scilicet. 22. cap. 2.) idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa, tunc per realem separationem Sanguinis à Corpore, nunc autem per mysticam, id est, separatam positionem Corporis & Sanguinis ex vi verborum sub diversis speciebus.

Quin & in triduo mortis, si valida fuisset Consecratio, à parte rei sub speciebus panis, Corpus sine Sanguine, & sub speciebus vini, Sanguis sine Corpore existissent.

An etiam sine forma substantiali? Certè sine anima, que pro illo tempore nec Corpori, nec Sanguini erat unita. Cum qua ergo? Corpore, ais, cum forma cadaveris.

Sed quæ ista? Num eadem specie in omnibus corporibus mortuis? Etenim non reperitur indicium diversitatis: & tamen sæpè sunt diversa agentia, inducentia sive adferentia mortem, quæ per consequens si agunt, agunt diversa. Dispositiones quoque frequenter sunt

diversissima. Et verò quis nesciat interdum hominem subito extingui vel catarro, vel vulnere inflato? Ubi tunc novæ dispositiones ad introductionem istius novæ formæ?

Sed nec ista nova forma salvat sufficienter unitatem rei contentæ in Eucharistia; scilicet unitatem Corporis Christi, ut vidimus supra ex auctoritate Divi Ambrosii, ad quam

Respondent Adversarii; Corpus quod jacuit in sepulchro, & quod existit in Eucharistia, esse idem moraliter, sive materialiter, utpote idem unitate suppositi, & quantitatis.

Contra primò, SS. Patres non dicunt, eadem materia, vel idem suppositum; sed idem Corpus, quod præter materiam significat formam substantialem. Et sanè quis nostrum ita loquitur: manet idem ignis postquam conversus est in aërem, & idem alimentum postquam conversum est in substantiam aliti? Et tamen manent idem materialiter.

Secundò, agitur hic de termino reali transubstantiationis, & non de aliquo morali. Profectò illa unitas quantitatis, vel suppositi, nihil facit ad unitatem specificam vel numericam: etenim numerica non desumitur à supposito, sed à singularitate, sive hæcitate; porro ad distinctionem specificam sufficit distinctio unius partis essentialis, quamvis in reliquis omnibus esset unitas; talis autem distinctio hic erit, quoniam alia specie forma substantialis Corporis, adeoque in triduo non fuisset positum Corpus Christi sub speciebus panis, sed aliud essentialiter distinctum, Sanguine manente prorsus invariato sub speciebus vini in vita, & post mortem Christi.

Atque hæc sufficiant pro veritate primæ partis nostræ Assertionis. Ex qua manifestè sequitur, formam Consecrationis essentialiter mutari, si loco ly Corpus, ponatur ly Caro.

Nec refert quòd Christus hoc Sacramentum vocet suam carnem: & Cyprianus Sermone de Cœna Domini dicat, Christum consecrasse his verbis, Hæc est caro mea: nam nec Evangelista, nec Cyprianus intendit ibi formam exprimeret, & uterque sumit carnem pro toto corpore, per synecdochen satis usitatam, etiam Scripturæ sacræ.

Quod clarè patet in Cypriano, qui cum prius dixisset, Christum usum formam communi, ne eadem verba sæpius repeteret, postea subdit eum dixisse: Hæc est caro mea; sumendo utique carnem, non in rigore & propria significatione pro parte corporis, distincta ab ossibus, nervis &c. sed per tropum tamquam partem principalem pro toto. Et sic conciliari possunt Doctores, quorum aliqui asserunt, alii negant valere eiusmodi Consecrationem.

Pro secunda parte Conclusionis, quæ ab omnibus est admittenda, solum quaeritur, quare in forma communi ponitur Calix?

P. Resp.

Videntur quod hæc forma non salvat sufficienter unitatem rei contentæ in Eucharistia.

149. Probatur primò.

Probatur secundò.

150.

Mutatur essentialiter forma, si loco ly Corpus ponatur ly Caro. Solutio objectionis. Cyprianus.

Ly Caro alio quando accipitur pro toto Corpore.

151.

Hæc est doctina... 144. Per ly Corpus non potest intelligi... 145. Probatur quia non est nomen corpus.

147. Probatur quia non est nomen corpus.

Quarta probatio.

149. Impossibile est docere... 150. Sententia Agustinus...

151. Quia hæc forma non salvat...

152. Unde probatur.

Datur ratio quare in forma communi ponatur ly Calix. **Resp.** cum Scoto 4. dist. 8. qu. 2. nu. 25. Hoc ideo fit, quia consecratur Sanguis in ratione potus: liquor autem non habet rationem potus, nisi ut in vase; nihil autem tale ponitur in ratione, vel consecratione Corporis; quia corpus conficitur ut cibus: solidum autem habet rationem cibi, licet non sit in vase.

Quomodo resolvenda illa verba: Calix Sanguinis mei. **Quod sic intellige:** quia potus ordinariè non sumitur nisi in vase, tamquam ordinario ejus continente; quasi diceret: Vas Sanguinis mei, id est, Calix, seu, Vas retinens Sanguinem meum.

Alii resolvunt hoc modo: Quod continetur in hoc vase, est Sanguis meus, vel: Hic est Sanguis meus contentus in calice, quasi dicitur: Hic est potus Sanguinis mei; accipiendo continens pro contento.

Er sanè convenientissimè; quia sic ly Calix expressius denotat rationem potus. Dicitur, inquit Doctor Subtilis in Reportatis 4. dist. 8. q. 2. n. 11. calix, vel pro vase, quia aliter non est potabile, vel accipiendo continens pro contento.

Unde stante moderno ritu Ecclesiæ Latinæ, fortè graviter peccaret, qui omitteret ly Calix, dicendo: Hic est Sanguis meus, quamvis indubiè Consecratio valeret.

Prout etiam certò mortaliter delinqueret, qui loco pronominis Meum, & Mei, substitueret ly Christi, hoc modo: Hoc est Corpus Christi, Hic est Sanguis, vel, Calix Sanguinis Christi. Ratio est manifesta; quia mutat verba Christi, & discedit ab antiqua Ecclesiæ consuetudine.

Quin imò longè probabiliùs apparet hujusmodi non conficere Sacramentum: licet enim hæc forma videatur eandem rem significare, juxta tertiam partem nostræ Assertionis (quæ utriq; communis est) tamen in modo significationis longè est diversa, cum ad veritatem formæ ordinariæ necesse sit Sacerdotem loqui in persona Christi: ad veritatem autem istius formæ extraordinariæ, planè sufficiat Sacerdotem loqui in persona propria.

Equidem doctrina Concilii Florentini est: Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc conficitur Sacramentum. Sacerdos enim in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum; atqui illa verba: Hoc est Corpus Christi: Hic est Sanguis Christi, neque sunt verba Christi, ut patet ex Evangelistis; neque profertur in persona Christi; ergo non conficiunt Sacramen-

tum. Ita docet Suarez disp. 59. sect. 2. in fine, & alii communiter.

Expliciant verba essentialia, quibus interponitur ly Enim, ad faciendum; inquit Scorus 4. dist. 8. qu. 2. nu. 26. continuationem in illis verbis ne singula verba ibi possent quasi disjuncta statim proferri, & ut influerent causam verborum, quæ Christus dixit: Accipite & manducate; sive ut Doctor noster loquitur supra n. 4. ad designandum ordinem Consecrationis Sacramenti ad usum Sacramenti. . . . quasi diceret, quia talis est Consecratio, ideo utimini consecrato.

Quæ utraque significatio minoris videtur momenti, quàm ut omisso illius vocis sit peccatum morale, si ablit contemptus, qui in omnino voluntariè omittente vix potest abesse.

Denique verba subsequenti formam essentiali calicis: Novi & æterni testamenti &c. de quibus egimus Conclusionè secundâ, plerumque narrantur in Evangelio tamquam à Christo dicta.

Quod etiam censendum est de ly Eterni, & Mysterium fidei, quamquam Scriptura non recitat. Sufficit quippe traditio, quam satis docet Canon Missæ, & usus antiquissimus; atque expressè affirmat Innoc. III. cap. Cum Martha de Celebr. Missæ.

Convenienter autem apponuntur, habentque sensum optimum. Significant siquidem Sanguinem Christi esse authenticum instrumentum, quo horum Testamentum consignatur in æternum mansurum; esseque Mysterium fidei, id est, arcanum solâ fide cognitum, qui effundetur, scilicet in Passione, aut in altari, in salutem & remissionem peccatorum, quæ omnia, ex supra dictis hæc sectione, satis patent, ut frustraneum judicem iterum illa repetere, aut dictis aliquid addere.

Cum itaque teneamus significationem verborum, quid restat, nisi eorum efficacia? Hæc valde displicuit Calvino, & hodie adhuc displicet Calvinistis, aliisque Hæreticis: loquor de conversione totius substantiæ panis in substantiam Corporis Christi, & totius substantiæ vini in substantiam Sanguinis ejus. Quæ conversio, ut ait Tridentinum sess. 13. cap. 4. convenienter & propriè à Sanctâ Catholica Ecclesiâ Transubstantiatio est appellata; de qua ponitur

Graviter peccaret, qui illas voces mutaret in ly Sanguis meus:

152.

ut & qui diceret: Hic est Corpus Christi, vel: Hic est calix Sanguinis Christi.

An talis Consecratio valeret.

Florent.

Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc conficitur Sacramentum. Sacerdos enim in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum; atqui illa verba: Hoc est Corpus Christi: Hic est Sanguis Christi, neque sunt verba Christi, ut patet ex Evangelistis; neque profertur in persona Christi; ergo non conficiunt Sacramen-

SECTIO